

Nytt medlemsregister - logga in på "Mina sidor" hos Hjärnkraft och uppdatera dina uppgifter.

HJÄRNMKRAFT

Nr. 1 2017

Utgiv av Hjärnskadeförbundet Hjärnkraft

www.hjarnkraft.se

TEMA:

Barn & unga

Rocky missar hela hög- stadiet

**Neuronätverk
efterlyser nationella
rekommendationer**

Ansvarig utgivare

Maria Lundqvist-Brömster

Chefredaktör

Kerstin Orsén

Redaktionskommitté

Maria Lundqvist-Brömster,
Johan Beckman,
Pia Delin Stadig

Grafisk form & layout

Kerstin Orsén

Omslag

Rocky

Foto: privat

Adress

Hjärnskadeförbundet Hjärnkraft
Nybohovsgränd 12, 1 tr
117 63 Stockholm

Telefon: 08-447 45 30

E-post: info@hjärnkraft.se

Hemsida: www.hjärnkraft.se

Tidningen utkommer

med 4 nummer per år.

2017	deadline	utgivning
nr 1	23/1	7/3
nr 2	6/4	9/6
nr 3	28/8	9/10
nr 4	3/11	12/12

Prenumerationspris

250 kronor per år.

Medlemsavgift:

Enskild 220 kronor/år.

Familj (på samma adress)

340 kronor/år.

Postgiro: 90 05 07-5

Hjärnskadefonden,

90-konto för insamling:

PG 90 05 07-5

Tryck

GL-tryck, Kristianstad 2017.

ISSN 1651-5714

Kopiera gärna artiklar och citera ur tidningen
men ange alltid källa.

Räkna med Hjärnkraft!

Maria Lundqvist-Brömster

Vi i funktionshinderrörelsen avslutade 2016 med manifestationen "Rädda LSS" som gick av stapeln på ett 25-tal platser i landet. Representanter för Hjärnkraft deltog på flera ställen. Självt deltog jag vid den manifestation som var i Stockholm. Mediegenomslaget var stort, vilket vi också hade hoppats på.

Ni har i läns- och lokalföreningarna fått en enkät från förbunds-sekreterare Johan Beckman som jag vill uppmana er att svara på. Vi vill genom enkäten få en uppfattning om hur vi i förbundet kan stötta och göra er mer delaktiga. Förbundet vill veta om ni i föreningarna har några önskemål kring hur kansliet och ni kan utveckla samarbetet. Vi har även i vår tidning berättat om flera sakfrågegrupper som ska bildas. En sakfrågegrupp kommer att arbeta med medlemsvärning. Från styrelsens sida finns det önskemål om att erbjuda representanter från föreningarna att ingå i denna grupp.

Hjärnkraft i framtiden och medlemsvärning kommer att vara mycket högt prioriterade områden för styrelsen. Vi har en del "vita fläckar" på kartan vad gäller Hjärnkrafts verksamhet och det känns viktigt att vi mobiliserar och försöker stötta de medlemmar vi har men även rekrytera nya medlemmar. Det gör vi bäst genom att arbeta utåtriktat och synas mer. Jag är övertygad om att det finns många goda exempel på hur detta kan göras i vårt avlånga land och det är viktigt att vi delar med oss av varandras goda erfarenheter. Strax före årsskiftet fick vi veta att regeringen beslutat att ge Socialstyrelsen i uppdrag att genomföra en översyn

Foto: Dreamstime.

av regelverk och inriktning av förordningen om stöd till funktionshinderorganisationerna. Denna översyn av statsbidraget kräver att vi samlar oss för att bevaka våra intressen. Handikappförbunden har bjudit in till ett första möte för att diskutera utredningen och tanken är att det kommer att utses en arbetsgrupp som ska följa denna viktiga fråga.

Förbundsstyrelsen har nästa möte den 18/2-19/2. Jag känner stor glädje över att få arbeta med denna kompetenta styrelse. I föreningarna förstår jag att ni har fullt upp med att planera era årsmöten. Jag hoppas att ni alla medlemmar i Hjärnkraft delar min övertygelse om att Hjärnkraft ska vara ett förbund att räkna med. Vi ska synas och bli fler! På återhörande!

Ett liv som räddas ska också levas!

Maria Lundqvist-Brömster

Maria Lundqvist-Brömster
Förbundsordförande

Foton från tidigare läger.

Hjärnkrafts sommarläger 2017 för barn och deras familjer

Tid: 31/7 - 4/8 2017.

Plats: Mättinge utanför Trosa.

Familjer där ett av barnen har en förvärvad hjärnskada är välkomna till Mättinge kursgård. Läs om tidigare läger i Hjärnkraft nr 3-16. Föräldrarna umgås med andra i liknande situation, de erbjuds att vara med i en samtalsgrupp med erfaren ledare vid två tillfällen, barnen träffar andra barn från de andra familjerna.

Antalet deltagare är begränsat. För att kunna följa med måste hela familjen vara/bli medlemmar i Hjärnkraft. Ett utförligare program för lägerveckan 2017 finns på www.hjarnkraft.se.

Är du intresserad kontakta: Hjärnskadeförbundet Hjärnkraft Per-Erik Nilsson, tel: 0704-413255, e-post: info@hjarnkraft.se

*Välkommen med
intresseanmälan!*

Hjärnskadeförbundet
HJÄRNKRAFT

Innehåll

02 **Ledaren**

Hjärnkrafts ordförande har ordet.

04 **Debatt**

Dags för ett förtydligande av Skolinspektionens arbete.

05 **Rocky**

Rocky riskerar att missa hela högstadiet.

8 **Nationellt nätverk**

för barn med förvärvade hjärnskador efterlyser nationella rekommendationer

10 **Skottlandmodellen**

För samarbete kring barn & unga.

12 **Tillbaka på isen** efter hjärnskakningen.

14 **Samlat grepp** kring barnhjärnan i Karlstad.

16 **Konferens** om barn och unga i Umeå.

18 **Notiser**, bl a om LSS.

20 **Hur täppa falluckorna?** Mari Almgren om arbetet i styrelsen.

22 **Modellprojektet** Organiseras om.

23... **Landet runt**

30 **Boktips**

Dags för ett förtydligande av Skolinspektionens arbete

Hjärnkraft har tagit del av en anmälan till Skolinspektionen och deras efterföljande beslut. Enligt vår uppfattning har myndigheten i sitt beslut helt förbisett den berörda elevens behov och möjlighet att gå vidare och få sin skolgång tryggad.

Text:

Johan Beckman

Förbundssekreterare

Hjärnskadeförbundet Hjärnkraft

Ärendet gäller en omfattande anmälan från en elev med förvärvad hjärnskada gentemot sin skola. I anmälan beskrivs bland annat kränkningar, sekretessbrott och underlåtenhet i att agera. Skolinspektionens beslut ställer bevisbördan på sin spets och menar att ord står emot ord och ger skolan rätt på alla punkter.

“Målet är väl ändå att en elev med särskilda behov, ska klara sin skolgång?”

Borde inte en elevs upplevelse och behov vara ledstjärnan i ett anmälningsärende? Borde inte skolan avkrävas en planering för hur man går vidare efter detta trauma som eleven upplevt? Målet är väl ändå att en elev med särskilda behov, ska klara sin skolgång?

Ansvar för granskningen av Skolinspektionen ligger på JO och Riksrevisionen. Bå-

da har i tidigare rapporter kommit med kritik över Skolinspektionens arbete. Riksrevisionen, i en rapport (RiR 2013:16), där man konstaterar att Skolinspektionens tillsyn inte verkar tillräckligt för att ge alla elever goda förutsättningar för en likvärdig utbildning av god kvalitet. Även JO tar upp Skolinspektionens trängda läge, långa handläggningstider och att man skriver av ärenden på nya grunder.

Hjärnkraft ställer sig frågan om det inte är dags att se över Skolinspektionens arbete. Det borde vara en självklarhet att myndigheten även avkräver berörd huvudman en handlingsplan efter det att ett ärende avgjorts. Vem ser annars till elevens behov när en konflikt leder till anmälan till Skolinspektionen och ärendet avslås?

I regleringsbrevet från regeringen för 2017 avseende Statens Skolinspektion står att läsa följande gällande mål och återrapporteringskrav, där man även säger att detta särskilt ska redovisas: ”insatser för att utvärdera hur myndighetens arbete med tillsyn och kvalitetsgranskning bidrar till förskolornas och skolornas förbättringsarbete samt resultaten av dessa insatser”. Upp till bevis!

Hjärnkraft menar att en översyn av Skolinspektionens arbete behövs och att man avkräver en handlingsplan av skolorna tillika huvudman efter beslut oavsett beslutets utfall. Vi ser att elevens behov och rätt till en fullgod skolgång blir rättssäker om inte regeringen tar ett helhetsgrepp kring detta och skapar en rättslig möjlighet att överklaga beslut från Skolinspektionen.

Idag finns bara denna möjlighet till omprövning om det är ett uppenbart sakfel och information förbisett. ■

Faktaruta:

Skolan friad

■ Föräldrarna har anmält skolan till Skolinspektionen för att Rocky inte har fått det stöd som hon har behov av och att hon inte fått sin rätt till utbildning tillgodosedd samt för kränkande behandling.

Skolinspektionen friar skolan och kommunen på alla punkter utom då det gäller skyldigheten att upprätta en anmälan till huvudman om kränkande behandling.

Rockys berättelse

Här berättar Rocky om de svårigheter hon mött i skolan och bemötandet från den närmsta omgivningen sedan hon som mycket ung fått en förvärvad hjärnskada.

- Allt handlar egentligen om att jag ramlade och fick en skada som inte syns. Jag behövde rätt hjälp för att klara mig i skolan.

Text: Rocky

Foto: Privata

“Det värsta sveket har nog varit att mina släktingar inte vill förstå och acceptera mig”.

Först vill jag säga, att om jag inte hade haft mina föräldrar som stöttat mig och gett mig all kärlek så hade jag inte levt idag efter alla år av helvete och mobbning som jag fått gå igenom sedan jag råkade ut för min olycka. Ingen kan förstå hur det är att känna sig ensamast i världen och att känna ångest varje dag när man ska gå till skolan för att ens lärare hatar en för att man har fått en skada och gör så att man mår ännu sämre. Det värsta sveket har nog varit att mina släktingar inte vill förstå och acceptera mig

för den jag är efter att jag fått min skallskada. De vill att jag ska vara likadan som innan, men det är jag inte. Jag har inte haft någon kontakt med dem på flera år för de säger att min mamma har hittat på min hjärnskada och säger det till alla de känner. Jag har hela tiden undrat varför de gör så här. Jag hade önskat att de fanns för mig och min familj när jag hade det som svårast.

Många nätter har jag och mamma pratat om vad meningen med livet är och hur man kan hitta gnistan att vilja leva igen. Jag ritar, musicerar och sjunger mycket. Det är ett bra sätt att få ur sig allt man känner. Men det är svårt att hitta en mening med livet.

Det är jättehemskt att få en hjärnskada och känna att man blir förändrad. Men det värsta för mig har varit att alla vuxna i skolan och nästan hela min släkt har försökt att tala om för mig att jag inte har en hjärnskada. Det blir ju konstigt när min överläkare har skrivit mig för min hjärnskada och hjärntrötthet i alla år. Jag vet att det inte syns på utsidan och ingen ser ju att jag sover >>>

”

Det kändes väldigt stressande för mig eftersom jag verkligen försökte allt jag kunde men det gick bara inte. Det var svårt att tänka och skriva samtidigt och jag såg dubbelt när jag läste.”

Nästan oanvänd. Foto: Dreamstime

12-16 timmar många nätter eller att jag pratar med mamma och pappa på nätterna för att jag har sådan ångest över att inte kunna gå i skolan och få rätt hjälp.

Jag var så glad över att vi köpt hus på en ny, mindre ort. Vi flyttade för att jag blev mobbad på min första skola. Skolans lärare och rektor trodde inte på mig så jag slutade nästan att äta och hade 15 kg undervikt när det var som värst i trean.

Mamma och pappa anmälde skolan till Skolinspektionen eftersom skolan inte ville göra något åt mobbningen. Skolan blev fälld men skolans rektor sa i tv och i Aftonbladet att mina föräldrar hade "talat" mig sjuk och höll mig hemma, trots Skolinspektionens fällande dom.

Vi valde att flytta för att börja om. Jag var jättelycklig för jag hade massor av kompisar på nya skolan och allt kändes så bra. Efter två månader stängde den och jag skulle börja på en annan skola. Det skulle bli mitt livs värsta mardröm.

Olyckan

Vi flyttade in i vårt nya hem. Mamma packade upp flyttkartonger medan jag lekte jagis med en kompis mellan över och undervåningen. På något sätt missbedömde jag trappstegen och snubblade och ramlade på mitt huvud 20-25 trappsteg.

Jag minns inte så mycket från olyckan mer än att mamma försökte väcka mig för jag svimmade hela tiden. Jag pratade konstigt, fick inte fram orden. Vi åkte till akuten och där såg de mindre blödningar i mitt huvud. Vi fick stanna över natten. De sa att jag hade fått en kraftig hjärnskakning och att jag kunde känna mig konstig efteråt och att vi skulle komma tillbaka om det blev värre.

Jag var väldigt trött länge efteråt, var illamående och sov mycket. Jag kände mig arg för minsta lilla och orkade inte göra saker. Jag hade ont i huvudet varje dag och det var jobbigt med ljus och ljud.

Svårt i skolan

När jag började skolan så gick det inte att koncentrera sig för jag hade sådan huvudvärk och alla ljud blev alldeles för mycket. När jag koncentrerade mig länge kändes det som att det exploderade i huvudet och sedan blev det svart. Det var jättesvårt att försöka förklara. Jag sa det till min lärare men hon lyssnade inte utan skickade med mig massor av läxor varje dag. Hon sa att jag måste hinna ikapp, annars måste jag gå om. Det sa hon varje dag.

Det kändes väldigt stressande för mig eftersom jag verkligen försökte allt jag kunde men det gick bara inte. Det var svårt att tänka och skriva samtidigt och jag såg dubbelt när jag läste. Efter några veckor ringde mamma till läraren och frågade varför hon skickade hem buntar med läxor och då sa läraren att jag inte gjorde något i skolan.

Förvärvad hjärnskada

Mamma kontaktade läkaren och jag fick snabbt träffa en neurolog i Sundsvall som remitterade mig till Barnhabiliteringen i Sundsvall som sedan skickade mig till Skallskadeenheten i Umeå. Där har jag varit sju gånger. Det kändes så skönt att komma dit för de var de första som verkligen förstod mig. Jag fick göra en massa tester som var jättejobbiga. De sa att jag hade fått en förvärvad hjärnskada. Men jag skulle kunna fortsätta att gå i min vanliga klass och de skulle informera skolan så att de skulle ge mig rätt material och rätt hjälp.

Så blev det aldrig och jag har idag, 4,5 år senare fortfarande inte fått hemundervisning och rätt hjälp. Det tog 1,5 år innan jag fick en dator och lika länge innan jag fick en "assistent", som aldrig hade jobbat med barn.

Umeåteamet har utbildat all personal på skolan men de verkar ändå inte förstå. Min lärare sa till klassen att jag var hemma och skolkade och att jag inte var sjuk när jag inte var där. Mina kompisar berättade det.

Jag har varit sjukskriven hela tiden och skulle göra allt för att kunna gå i skolan. Det här gjorde mig mer och mer ledsen. Jag gjorde ju så gott jag kunde, varför ville ingen lyssna på mig

Den 7 oktober 2013 hände något i skolan. Jag stod och plockade ur salladsbuffén. När jag satte mig vid ett bord med min lärare och mina klasskompisar sa läraren att hon nog sett vad jag gjorde. Hon skrek att jag hade tagit sallad med händerna och ätit direkt ur buffén. Det skulle jag aldrig göra. När jag sa emot, så skrek hon att jag skulle hålla käften, att jag var dum i huvudet inför alla i matsalen. Hon höjer näven och slår den jättehårt i bordet så att flera mjölkglas rinner ut på mig. Jag glömmer det aldrig. Läraren ringde till pappa och sa att det hade hänt men att det var utrett.

För mig var det inte alls utrett, för jag kände att jag var jätterädd för henne och efter det här så vägrade jag gå tillbaka i skolan. Jag ville inte leva mer. Jag tror att läraren hatade mig för att jag inte kunde

göra allt som alla andra och lika snabbt längre. Även fast Umeå teamet hade sagt att mitt arbetsminne är bara 15 minuter så fick jag ändå fortsätta med mitt skolarbete utan paus. ”Gör lite till”, ”men så farligt är det väl inte”.

Mitt mående blev så dåligt att jag fick vara på sjukhuset en vecka för att vila mig. Sjukhuspersonalen sa till skolan att de måste lösa det här så att jag vågade gå tillbaka till skolan.

Läraren kom hem till mig efter 1,5 månad och läste innantill ifrån ett brev där hon sa att jag inte behövde vara rädd för henne och att hon själv tyckte att hon är snäll. Därefter var antingen en vän till oss eller mina föräldrar med mig i skolan i flera månader för jag var så rädd att läraren skulle göra mig något.

Vid ett tillfälle när mina föräldrar arbetade i Tyskland några dagar så var familjens vän med mig i skolan. Läraren skickade ut vår vän till rektorn. Läraren sa då till mig att hon önskade att hon kunde fixa planet ifrån Tyskland så att mina föräldrar inte kom hem igen.

Efter det gick jag aldrig tillbaka till skolan. Mina föräldrar hade möten med skolan och läraren sa att hon bara hade skojar när hon sa detta. Det var allt annat än kul för mig. Skolan visste hela tiden att jag var rädd för läraren men gjorde ingenting. Rektorn och skolchefen föreslog att jag skulle bilda en egen studiegrupp på förskolan. Men jag ville ju vara med mina kompisar. Läraren och rektorn sa att jag hittade på allting och att kommunens team sagt att min hjärnskada gör så att jag gör ”efterkonstruktioner” när människor pratar med mig. Det är så fruktansvärt kränkande för jag skulle aldrig hitta på något.

Allt handlar egentligen om att jag ramlade och fick en skada som inte syns. Jag behövde rätt hjälp för att klara mig i skolan. Istället så börjar skolans lärare och släkten att sprida rykten om mig och familjen så att även många i byn börjar titta snett på oss.

Föreläsning

Jag bad mamma berätta för alla om hur det är att leva med en osynlig skada och hur det är att vara mamma till mig. Det blev till slut en föreläsning som heter ”Konsten att le när livet rasar” där mamma berättar vår historia med bildspel som jag valt ut och sjunger låtar som hon skrivit under den här hemska tiden. Det känns viktigt att fler får veta hur galet det kan bli.

Genom mitt ombud har jag anmält skolan

”Jag vill berätta min story för det här får aldrig hända någon igen”, skriver Rocky.

och läraren till Skolinspektionen eftersom det fortfarande inte finns någon skolplan för mig. Jag har inte fått betyg i något ämne, har ingen hemundervisning och min klassmentor har inte hört av sig till mig varken i åk 7 eller 8 trots att jag har varit helt sjukskriven sedan september 2015.

Allt jag önskar är att få leva mitt liv som den person jag är, utan att någon pratar skit om mig eller min familj och att jag kan få gå i skolan och få rätt hjälp så att jag kan få en grundskoleutbildning.

Mamma brukar fråga mig vad jag drömer om. Det är svårt att säga men jag tror att jag kommer att kunna hjälpa människor i framtiden med mina livserfarenheter. Jag vill berätta min story för det här får aldrig hända någon igen. Alla har rätt att få gå i skolan och må bra. Det har inte jag fått göra. ■

Har du varit med om något liknande?

■ Hör gärna av dig till Hjärnkraft med din egen berättelse om hur det är att leva med hjärnskada och samtidigt gå i skolan. Ring 08-447 45 30 eller mejla förbundet på info@hjärnkraft.se.

Målet är

– nationella rekommendationer

Catherine Aaro Jonsson är neuropsykolog vid den regionala barn- och ungdomshabiliteringen i Östersund. Hon är processledare i Processgruppen Medicinska insatser barn i Modellprojektet. Projektet ger nu en plattform för de frågor som Nationella nätverket för barn och ungdomar med förvärvad hjärnskada lyfte redan på 90-talet.

Text:
Marie-Jeanette Bergvall
marie-jeanette.bergvall@
hjarnkraft.se

Catherine Aaro Jonsson har deltagit vid en lång rad internationella konferenser och konstaterar att Sverige ligger bra till när det gäller rehabilitering av barn och unga. Det är inte lika stora gap i Sverige när det gäller att komma till rehabilitering om man har påtagliga men, som hon upplever att det finns i många andra jämförbara länder.

– I Sverige har vi byggt upp många väl fungerande ”öar”, framför allt på regional

nivå. De barn som når dit har bra möjligheter till insatser.

Här ser hon att det Nationella nätverket bidragit. Det bildades 1998, Catherine som representant för Jämtland, kom med 1999 och redan då formulerades målet att få till stånd en Nationell vårdkedja med information om patientrekrytering och spridning på beslutsfattarnivå.

Det var offensiva punkter och det finns ett väldigt go i nätverket, som bidragit till spridning av kunskap samt bygga, inspirera och stärka de tvärvetenskapliga teamen.

Om nätverket

■ Nationella nätverket för barn och ungdomar med förvärvad hjärnskada arbetar för att:

- Skapa tydlighet kring olika definitioner
- Sprida information om de hjärnskadades behov av rehabilitering inom sjukvården och övriga delar av livet
- Kunskap- och erfarenhetsutbyte mellan olika yrkesprofessioner
- Vidareutveckla vårdprogram och vårdkedjor
- Internationell kunskap sprids inom Sverige genom anordnande av konferenser
- Samverka med brukarorganisationer nationellt och lokalt.

En arbetsgrupp som är representativ avseende professioner och geografi arbetar med den nationella konferensen som genomförs vartannat år. Vårdskapet alternerar mellan teamen.

Foto: Dreamstime

Brister

Catherine efterlyser nationella rekommendationer för vilka rehabiliteringsinsatser man ska kunna erhålla efter en förvärvad hjärnskada. Nu bygger det på att familjen träffar rätt person som har engagemang och kunskap, det är personbundet inte strukturbundet. Det är svårt för barn att komma in tidigt i rehab och svårt att vara kvar. Det finns på många håll ingen instans efter det regionala teamet ifall inte skadan är väldigt omfattande. Denna brist har funnits väldigt länge.

– Vi når inte de som beslutar om sjukvården på nationell nivå, konstaterar hon. Det är svårt att skapa intresse.

Arbetet i Modellprojektet

Det viktigaste målet är att få till nationella rekommendationer. I exempelvis Nordirland och Holland har man tagit fram en Nationella standards för vad rehabilitering ska innehålla. Holland har kommit längst för att samla ihop sig på nationell nivå i sin "Standards of care". Där beskrivs vilka insatser som ingår och former för att möta barn och deras familjer. Hur vården ges får olika lokala enheter utforma själva eftersom förutsättningarna ser olika ut. Ambition är att om två år ska de lokala enheterna tillämpa detta arbetssätt.

– Det är en bra start som vi i Modellprojektets processgrupp nu följer.

Båda länderna har ett tydligt familjefokus, och betonar det som viktigt att informera och möjliga upplägg och insatser. I dokumentet från Nordirland betonar man att det i rehabiliteringsorganisationerna ska finnas ett tydligt personbundet ansvar för olika moment, t ex för att uppdatera information finns tillgänglig för familjen vid start av rehabiliteringen, eller vid avslutade rehabiliteringskontakt: vid vilka problem bör familjen söka kontakt igen, och med vilken instans?

Barn läker inte av sig själva

Det har länge funnits en inställning att barn läker av sig själva, utan att vården behöver göra så mycket. Idag visar forskningen att så är det inte. Tvärtom har barn med svårare skada sämre prognos eftersom det påverkar deras kommande utveckling, medan för vuxna är det sig mer likt över tid. Därför är det viktigt att möta barnen under hela deras uppväxt och inte nonchalera deras besvär.

En stor grupp

Även om det till all lycka är få som får svåra skador finns en jättegupp med s k lättare skada, hjärnskakning, som har men. Här finns ett stort arbete att fånga upp dem och främja deras naturliga läkning, och motverka långsiktiga besvär. Inom sporten har man uppmärksammat att hjärnskakning kan ge men, men det verkar inte ha slagit igenom i vården.

– Vi måste ge familjerna vägledning hur man främjar läkning i vardagslivet. Enkla insatser kan ge stor hjälp, exempelvis vilka aktiviteter som ska undvikas den närmaste tiden efter en skada. Nätverket har tagit fram ett informationsmaterial som finns på

Foto: Dreamstime

Hjärnkrafts hemsida. Det är viktigt att inte oroa i onödan, informera om hur man kan underlätta vid vanliga symtom, att de oftast går över, och uppmana familjen att återkomma om de inte gör det. Det är viktigt att de får veta vem de ska kontakta.

Forskat i Melbourne

Catherine doktorerade 2010 på Kognitiva långtidskonsekvenser av traumatisk hjärnskada under barndomen. Hon var i Australien och arbetade ett år hos Vicki Anderson i Melbourne, en ledande forskningsenhet i världen (se sid 16). De jämförde hjärnans plasticitet hos barn som skadas tidigt. Stora barngrupper med lätt till svår traumatisk skada följdes upp under lång tid, 10 år, och de såg att de allra flesta gick det bra för, de utvecklades kognitivt lika normalt som jämnåriga. En mindre grupp försvagades istället i sin kognitiva funktion under de 10 åren.

– Det finns ett brett spektra, men om man inkluderar de med lättare skador handlar det inte om livslånga, utan tillfälliga behov. Men vi behöver bereda plats för den naturliga läkningen istället för att överbelasta barnen då de har men av hjärnskadan. Och för de med kvarstående besvär finns risken att hjärnskadan ger en långsammare utveckling, så vi måste bli bättre på att fånga upp barnens behov. Hjälpa sjukvården skilja ut vilka som behöver fortsatt stöd, och hur länge stödet behövs. Heja på den vardagliga rehabilitering som kan ske hemma och stötta när behoven är mer omfattande. ■

“

Vi måste bli bättre på att fånga upp barnens behov”

– Enkla insatser kan ge stor hjälp, exempelvis vilka aktiviteter som ska undvikas den närmaste tiden efter en skada, säger Catherine Aaro Jonsson.

"Skottlandsmodellen" för samarbete kring barn och unga

Illustration: Dreamstime.

I Skottland har man tagit behovet av samordnade insatser på allvar och utvecklat ramverk och organisation av insatserna med barn och föräldrars behov i fokus. Arbetet presenterades vid ett möte på Socialdepartementet den 25 november 2016 där också brukarorganisationerna bjudits in.

Text:
Marie-Jeanette Bergvall
marie-jeanette.bergvall@
hjärnkraft.se

GIRFEC

**Getting
It
Right
For
Every
Child**

GIRFEC är ett ramverk som tydliggör hur man ska arbeta med alla barn och unga, deras föräldrar samt all personal inom skola, socialtjänst och sjukvård. Det betonar förebyggande och tidiga insatser men beskriver också hur samhällets skyddsnät ska kunna fånga upp de barn och unga (upp till 17 år) som behöver stöd. Ledorden är "Integrerad service med barn och föräldrar i fokus". Implementeringen har kommit olika långt i de fyra "countys" (län), längst i Highland County där arbetet började för drygt tio år sedan.

Några viktiga punkter

Förskola och skola – har den samordnande rollen i arbetet kring barn/unga och utgör en del av "första linjen för barns psykosociala hälsa". Volontärer och socialarbetare finns på skolorna för att tillsammans med elevhälsan finnas för barnen/ungdomarna och stärka lärarnas möjligheter att bedriva undervisning.

marna och stärka lärarnas möjligheter att bedriva undervisning.

Alla barn och ungdomar har en "**första kontaktperson**", en *namngiven person*, när det finns oro för barnet/ungdomen. Denna person har till uppgift att kalla till ett första gemensamt möte och utse en "lead professional" eller "samordnare". För de små barnen brukar det vara bvc-sköterskan, för skolbarn är det oftast rektorn eller någon annan med överordnad funktion i skolan.

"**Samordnaren**" har till uppgift att samordna insatser när barnet/ungdomen har behov av mer än en insats från skola, hälso- och sjukvård eller socialtjänst. Då upprättas en "**Childs plan**". Planen är en gemensam dokumentation där olika verksamhetsföreträdare kan skriva och läsa hur man planerar kring barnet/ungdomen för att denne ska få sina behov tillgodosedda.

Föräldrarnas samtycke om informationsdelning i "childs plan" löper från barnets födelse till dess att ungdomen är 18 år. Arbetet utgår från strukturerade modeller för att beskriva de faktorer som behöver utvecklas för att barnet ska må bra och redskap för att samla in och bedöma/analysera information. Man har också utvecklat **Föräldrastödsgrupper** för såväl för blivande föräldrar som de som fått barn. Målet med förändringsarbetet GIRFEC är att komma ifrån "stuprörsarbetet" som verksamheter tenderar att fastna i när de ska samverka, minska antal möten, administra-

En "**första kontaktperson**" har till uppgift att kalla till ett första gemensamt möte när det finns oro för barnet. Bild: Adams skapelse är en takfresk i Sixtinska kapellet, målad av Michelangelo omkring 1511. (Beskuren).

tion och få medarbetare att våga göra saker samt minska antal planer som barn med flera behov tenderade att ha. De arrangerade konferenser och skapade case-grupper.

En av de stora förändringarna var att de inte bara skapade samverkansteam utan att också slog ihop olika budgetar så att budgetarna för socialt arbete, hälsa och utbildning samfinansierade arbetet. Samtidigt fick barn och föräldrar en kontakt att hålla sig till och slipper berätta sin historia gång på gång för olika professioner.

Några erfarenheter

Några erfarenheter som rapporteras är att gapen mellan myndigheter och olika aktörer har minskat. Representanter från olika myndigheter har bildat en gemensam nämnd med gemensam budget vilket ger förutsättningar för att effektivt implementera GIRFEC.

Utbildningar i gemensamma frågor genomförs i tvärprofessionella grupperingar över verksamhetsgränserna. En gemensam samsyn utvecklas mellan verksamheter och professioner och ett gemensamt språk har vuxit fram. De olika aktörerna har fått en ökad förståelse för varandras verksamheter och begrepp och problem upptäcks i tidigare skeden.

Arbetet i Skottland har väckt stort intresse i Sverige, där SKL (Sveriges kommuner och landsting) tagit initiativ till olika försöksverksamheter, bland annat i Stockholm. ■

”Skottlandsmodellen” innebär förenklat att, med skolan som bas, samordna socialtjänstens, skolans och hälsovårdens verksamheter för att samlas kring barnet och familjen.

Foto: Dreamstime.

ANNONS

STROKE- OCH HJÄRN- SKADEREHABILITERING I SPANIEN

Enriched Life erbjuder ett kvalificerat och modernt rehabiliteringskoncept i en miljö med varmt klimat.

FÖRHANDBESKED OM ERSÄTTNING

Vi på Enriched Life hjälper dig kostnadsfritt att skriva ansökan till Försäkringskassan.

www.enrichedlife.se · info@enrichedlife.se · 08-663 33 49

**DU KAN FÅ ERSÄTTNING
FRÅN FÖRSÄKRINGSKASSAN**

enriched life

Tillbaka på isen igen efter hjärnskakningen

Anders Waplan fick som tonåring en allvarlig hjärnskakning efter en tackling under en ishockeymatch. Resultatet blev problem med hjärnans funktioner och det sociala livet. Prestationerna i skolan försämrades avsevärt. Med rätt insatser från sjukvård, skola, föräldrar och ishockeyklubben fick han en god rehabilitering och kunde läsa ikapp fem månader av missad skolgång.

Text & foto:
Helena
Tiderman

På konferensen Barnhjärnan 2016 i Karlstad berättade Anders om sin väg tillbaka till att bli helt återställd. Medverkade gjorde även hans specialistläkare, Peter Sojka och neuropsykolog Niklas Fröst som berättade hur de hjälpte honom. Idag är Anders helt återställd och spelar ishockey i Östersunds IK.

Anders bor i Östersund och har spelat hockey sedan han var sju år. Det var när han var 16 år gammal och just skulle börja på hockeygymnasiet som olyckan inträffade.

– Jag blev tacklad under en match och minns ingenting förrän jag var i omklädningsrummet. Till en början märkte jag inte av några större symtom, men åkte in till akuten där jag fick stanna över natten. Morgonen efter blev jag hemskickad med uppmaningen att höra av mig om det blev sämre, berättar Anders.

På sjukhuset konstaterade man att han hade fått en hjärnskakning. Rekommendationen därifrån blev vila och sedan rehabilitering enligt Hjärntrappan. Hjärntrappan är en rehabiliteringsstrategi som används flitigt inom idrottsvärlden. Enligt metoden sker rehabiliteringen stegvis. Första steget är vila, andra lättare promenader och det tredje lättare träning.

– Jag har haft turen att ha ett stort stöd omkring mig, både från idrotten och från min familj. Det har också varit oerhört värdefullt att skolan blev involverad och förstod min problematik, säger Anders.

– Det gick bra ända tills jag skulle prova på is. Efter fem minuter höll jag på att svimma. Detta hände upprepade gånger. Varje gång jag kom ut på isen så blev jag yr. Det var så frustrerande och jag kände att något inte stämde, säger Anders.

Förstod inte vad som var fel

Anders fick nu allt mer problem med att klara av skolan. Han kände sig extremt trött och blev ljud och ljuskänslig.

– Jag kunde inte förstå vad det var för fel på mig. Fem veckor efter olyckan tog jag kontakt med sjukhuset igen och lyckades få en remiss för vidare utredning, berättar Anders.

Efter ytterligare två veckors väntan fick Anders träffa Peter Sojka, adjungerad professor och överläkare i rehabiliteringsmedicin, och Niklas Fröst, specialist i klinisk psykologi, på neurorehabiliteringen i Östersund. Det innebar att han fick specifika förhållningsorder och fasta rutiner att följa. Familjen, skolan och ishockeyklubben involverades.

– Anders var otålig och ville ha en mirakelkur som snabbt skulle få honom tillbaka till skolan och hockeyn. Jag försökte få honom att förstå att det måste få ta tid och gå framåt sakta i små, små steg.

Anders som tidigare varit högpresterande pressade sig själv både i skolan och idrotten, så som han tidigare alltid gjort och som då fungerat. Han förstod inte varför strategin inte fungerade nu.

– Vi hjälpte honom att sortera bort onödigt stimuli. Bland annat med anpassningar i skolan och att förklara att kvalitet går före kvantitet, säger Peter Sojka.

Anders blev tvungen att välja bort en del saker han tidigare gjort och istället vila. Han fick rådet att alltid ha en buffert av ork. Det

viktiga var att skapa en balans mellan aktivitet och vila. Kosten är också en viktig del - hjärnan behöver ständigt påfyllning av energi för att återhämta sig efter en hjärnskakning.

– Det var oerhört viktigt för mig att få förklarat varför jag mådde som jag gjorde. Till exempel varför jag fick ont i huvudet av ljus eller ljud. Budskapet jag fick var att ”du är lika smart som förut, men din hjärna är inte lika effektiv just nu. Du kommer att bli bättre men det kommer att ta tid”.

De allra flesta blir helt återställda efter en hjärnskakning men i vilken takt det sker är avhängigt av hur rehabiliteringen sköts.

– Hjärntrappan är helt okej att följa de två första veckorna, sedan ska den läggas ned och vården individanpassas. Alla har inte kraften att söka rehabilitering själv eller närstående som trycker på. Det ska inte heller behövas. Ett förhållande av rehabiliteringsprocessen kan få förödande konsekvenser. 7- 10 dagar efter en hjärnskakning bör man få en remiss till en specialistenhet, konstaterar Peter Sojka.

Att fångas upp och få den hjälpen han fick att komma tillbaka till ishockeyn hör inte till vanligheterna.

– Jag har haft turen att ha ett stort stöd omkring mig, både från idrotten och från min familj. Det har också varit oerhört värdefullt att skolan blev involverad och förstod min problematik, säger Anders.

Anders är medveten om att det är en ökad risk varje gång man får en hjärnskakning, återhämtningen tar längre tid och blir mindre komplett efter varje ny hjärnskakning. *Varför har han då fortsatt med hockeyn?*

– Det är mitt liv och risker finns med allt. Jag vet bara att jag måste göra det jag älskar, säger Anders. ■

Foto: Dreamstime

”

Budskapet jag fick var att ”du är lika smart som förut, men din hjärna är inte lika effektiv just nu. Du kommer att bli bättre men det kommer att ta tid”

ANNONS

Misa Liljeholmen erbjuder arbetsinriktad verksamhet för dig som förvärvat en hjärnskada i vuxen ålder.

”Misa har varit ett bra stöd för mig efter skadan. Jag rekommenderar verkligen Misa!”

Lena Boström deltagare

☎ 08-669 01 60

liljeholmen@misa.se

www.misa.se

Konferensen Barnhjärnan fokuserade på forskning och vad som händer i barnens hjärnor vid fysisk aktivitet.

Samlat grepp om Barnhjärnan

Konferensen Barnhjärnan 2016 i Karlstad den 3 oktober samlade flera av landets främsta experter som verkar för att främja, förebygga och utveckla barns och ungdomars förmåga till skolprestationer, idrott och rörelse – för en bättre framtida hjärnhälsa. Intresset för konferensen var stort och cirka 300 personer var på plats.

Text & foto:
Helena Tiderman

Under dagen fick deltagarna höra vad forskare har att säga om neurovetenskapen i dag och om vad som händer med barnens hjärnor när de utövar lustfylld fysisk aktivitet kontinuerligt. Konferensen tog också upp vilka hälsovinster som är kopplade till detta.

Hjärnskakningar hos barn farligare än hos vuxna

Varje år söker 7 500 barn sjukhusvård för en skallskada och man räknar med att 30 procent av alla barn minst en gång under uppväxten drabbas av minst en lätt skallskada, exempelvis hjärnskakning.

Ingrid Emanuelson, överläkare i barnneurologi och docent i pediatrik vid Göteborgs universitet har i 20 års tid varit engagerad i forskning och rehabilitering som rör barn och

ungdomar med hjärnskador. Hon höll ett föredrag där hon talade om att barns hjärnor inte fungerar som en vuxens, de färdigheter som inte är utvecklade den dagen skadan inträffar kan inte inhämtas på ett normalt sätt vilket innebär exempelvis att förmågan att läsa och skriva kan försämrats eller inte uppnås fullt ut.

– Cirka 13 procent av alla barn och ungdomar som får en hjärnskakning får så kallade restsymtom. Deras tillvaro kommer att innefatta begränsningar och för många av dem handlar det om att lära känna sitt nya jag, säger Ingrid.

På konferensen presenterades också vetenskapliga data om hur det går för barn och ungdomar som drabbas av hjärnskakningar under uppväxten. Bland annat visar forskning att vart 7:e barn som inte får

uppföljning och behandling inom fem år efter sin skada får svårigheter med inläring i skolan och med det sociala livet.

Stora vinster med fysisk aktivitet

Det framgår också allt tydligare att lämplig fysisk aktivitet är väsentlig vid rehabiliteringen av hjärnskador, inklusive hjärnskakningar.

En av talarna var Klas Blomgren, professor i pediatrik vid Karolinska Institutet. Han har i mer än tio år forskat kring barnhjärnans plasticitet och hur man kan öka nybildningen av nervceller i barnens hjärnor.

– Allt mer forskning pekar nu åt samma håll. Daglig fysisk aktivitet i skolan skulle ge mängder av vinster: förbättrade akademiska, intellektuella och kreativa prestationer, minskad sjuklighet samt högre livskvalitet, säger Klas Blomgren.

Idag har diskussionen om bristen på fysisk aktivitet hos barn tagit fart. Detta är ett angeläget ämne som Ingegerd Ericsson, docent i idrottsvetenskap vid Malmö högskola belyste. Ingegerd var med och startade Bunkefloprojektet 1999 där en forskargrupp har följt elever under hela deras grundskoletid.

Daglig fysisk aktivitet i skolan skulle ge mängder av vinster.

Foto: Dreamstime

Konferensen avslutades av Igor Ardo-ris som är mental tränare och pedagogisk konsult. Under de senaste 10 åren har Igor utbildat bland annat elitidrottare, tränare, lärare samt rektorer att agera utifrån lugn och balans i pressade situationer. Rubriken på hans föredrag var ”Hur kan en vältränad in-levelseförmåga hjälpa ungdomar att utveckla sin känslomässiga stabilitet, stärka självförtroendet och utarbeta livsmål som ger mening och livsglädje?”

En av höjdpunkterna på konferensen var när Anders Waplan berättade om hur det var när han som ung tonåring fick en allvarlig hjärnskakning under en ishockeymatch. Läs om Anders i artikeln på sidan 12.

Arrangörer av

Barnhjärnan 2016 var:

Personskadeförbundet RTP, Stiftelsen Peter Erikssons minnesfond, Värmlands Idrottsförbund, SISU Idrottsutbildarna samt Karlstads universitet.

ANNONS:

Rehabiliter dig på Valjeviken eller Humlegården!

På Neuroförbundets anläggningar Valjeviken och Humlegården har du möjligheter att under hela året komma på rehabilitering. Vi tar emot patienter från hela Sverige.

Valjeviken erbjuder:

Rehabilitering/träning

– med sjukgymnast, arbetsterapeut och kurator

Rekreation

– i en vacker, rogivande miljö, boende med hotellstandard

Diagnoskurser

– ALS, MS, MG, Parkinson, Stroke, CP, NMD, Ataxi m.fl.

Aktivitetskurser

– testa dina gränser

Humlegården erbjuder:

Rehabiliteringsprogram, neurologiska diagnoser

– med sjukgymnast, arbetsterapeut, logoped, sjuksköterska och kurator

Dagrehabilitering/träning

– inom Stockholms läns landsting finns möjligheten att välja dagrehabilitering

Diagnoskurser

– Lär dig mer om din diagnos, träning och rehabilitering

Vi hjälper dig att söka kostnadsansvar. Beställ våra broschyrer för mer information!

Telefon: 0456-151 15

Telefon: 08-598 833 00

På valjeviken.se finner du också information om utbildningar och kurser på vår folkhögskola samt vårt utbud i Mättinge, Trosa.

info@valjeviken.se, www.valjeviken.se / info@humlegarden.a.se, www.humlegarden.a.se

Foto: Dreamstime.

Barn- och ungdomskonferens i Umeå

Samarbete - en framgångsfaktor

Konferensen hölls i Umeå den 17-18 november och inleddes av Carina Folkesson, habiliteringschef för Kolbäcks barn- och ungdomsrehabilitering. Den hålls vartannat år och Hjärnkraft är en av sponsorerna. Huvudtalaren Vicki Andersson kom från Melbourne i Australien. Från Hjärnkraft föreläste Sofie Wennberg och Modellprojektet presenterade arbetet för barn och ungdomar. Länsföreningen i Västerbotten ansvarade tillsammans med lokalföreningen i Umeå för bokbord och information om Hjärnkraft.

Text:
Marie-Jeanette Bergvall
marie-jeanette.bergvall@
hjarnekraft.se

Hjärnskadeförbundet Hjärnkraft har gett ett ekonomiskt stöd till genomförandet av barnkonferensen.

Professor Vicki Anderson, neuropsykolog och chef för forskningscentret vid Murdoch Children's research Institute i Melbourne talade om evidens för behandling av hjärnskakning hos barn och unga. En framgångsfaktor vid hennes klinik är det nära samarbetet mellan kliniker, forskare och studenter.

Hjärnskakning har blivit väldigt uppmärksammat under senare år främst på grund av

sportskador och att man inom både australisk och amerikansk fotboll uppmärksammat långtidseffekterna av upprepade hjärnskakningar.

Ironiskt nog har uppmärksamheten kring sportskadorna lett till att det blivit svårare att få resurser till svårare traumatiska hjärnskakningar. Hon tar också upp svårigheterna kring definitioner och avgränsningar mellan hjärnskakning och mild traumatisk skada. Är det samma sak?

Vicki Andersson tar vidare upp vikten av anpassad information till föräldrarna. Stark oro hos föräldrarna har visat sig påverka de långsiktiga symptomen. Det fungerar inte att ge en broschyr som beskriver alla svårigheter som kan uppstå och var man då vänder sig.

De flesta återhämtar sig bra men en del behöver återkommande stöd som utgår från det enskilda barnet. Det är just det som är svårigheten. Man kan ha kunskap om hur förloppen ser ut på gruppnivå. Men varje barn/ungdom är unik i sin återhämtning och det är det som gör det så svårt både när det gäller insatser och information till föräldrarna.

Hennes forskning visar att sammantaget ser det ut som om många personer mår sämre dag 10 än dag 4 efter skadan. Det skulle kunna bero på att de flesta gått tillbaka till skolan dag 10, kanske med för höga krav. Under senare år har man också kunnat konstatera att motion och kognitiv träning på måttlig nivå påskyndar läkningen. Men återigen, här måste man se till individen och informationen till föräldrarna måste vara på rätt nivå. ■

Men varje barn/ungdom är unik i sin återhämtning och det är det som gör det så svårt både när det gäller insatser och information till föräldrarna.

Professor Vicki Anderson, neuropsykolog och chef för forskningscentret i Melbourne.

Spelar orsaken någon roll?

Umeåkonferensen avslutades med tre föredrag och gemensam paneldebatt under ledning av neuropsykolog Erik Domellöf.

Ingela Kristiansen, barnneurolog.

Ingela Kristiansen beskrev effekterna och de långsiktiga konsekvenserna av tumörer hos barn och unga. Några av de kognitiva och exekutiva effekter man ser är påverkan på inlärningsförmåga/IQ, uppmärksamhet, påverkan på arbetsminne och en försämrad processhastighet. En långsammare utvecklingstakt kan innebära att glappet till kamraterna ökar med ålder. Även i vuxen ålder kan man se kvarstående besvär.

Catherine Aaro Jonsson, neuropsykolog (sid 8).

Catherine Aaro Jonsson beskrev barn med traumatisk hjärnskada. Av alla barn som skadas under 14 års ålder går 90 procent hem efter besök på akuten. Några fynd som slagits fast i forskningen är att inlärda funktioner verkar mer robusta än de funktioner som är under utveckling vid skadetillfället.

Hjärnans tillstånd i skadeögonblicket är också av betydelse, t ex om man har en tidigare hjärnskakning som inte läkt ut. Man har konstaterat att 10 år efter skadan är funktionen före skadan allt viktigare. Hjärnans plasticitet och förmåga till läkning är som störst 1 – 2 år efter skadan, vilket ställer stora krav på hård prioritering av rehabiliteringsinsatser under denna period.

Åsa Fowler, barnläkare.

Åsa Fowler barnläkare vid Astrid Lindgrens Barnsjukhus i Huddinge talade om effekterna av encefaliter. Encefaliter är infektioner i hjärnvävnaden som kan orsakas exempelvis av TBE eller herpes, men som också kan vara autoimmuna. Meningiter är infektioner i hjärnhinnan som kan orsakas exempelvis av borrelia. Studier har visat att konsekvenserna

efter en encefalit inte tas på tillräckligt allvar i samband med utskrivning från sjukhuset. Uppföljningstiderna är för korta. Även de som hade tillfrisknat hade besvär vid långtidsuppföljningen. I en studie framgår att 38 av 71 undersökta barn har subjektiva symptom efter fem år. 1/3 orkade inte gå tillbaka till samma aktivitetsnivå.

Hos en majoritet av barnen har besvären inte fångats upp av sjukvården. 29 av 42 barn med TBE hade kvarstående problem med huvudvärk, minnesproblem, koncentration, trötthet, irritabilitet. På gruppnivå märks att det under de första 3 – 4 månaderna sker en förbättring. De som har problem efter denna period har det även efter 4 år.

Motoriskt verkar barn läka bättre. Åsa påtalar vikten av uppföljning för att hitta dem som har kvarstående besvär, något som brister idag.

Deltagarna konstaterade att det finns få evidensbaserade rehabiliteringsmetoder. De metoder som finns till exempel *Smart* används väldigt lite i det vardagliga rehabiliteringsarbetet. Det man gör är likartat mellan grupperna, men det är olika hur man fångar upp de olika gruppernas behov av rehabilitering. Exempelvis vid encefalit är det beroende på utskrivande doktor.

Man enades om behovet av samlade program så att man inte tappat några på vägen och att stor del av rehabiliteringen ligger på föräldrar och skolan i barnets vardagsmiljö, vilket ställer stort krav på stöd till familjen och insatser från exempelvis SPSM (Specialpedagogiska skolmyndigheten). I brist på forskningsbaserad evidens är det mycket praxis som skulle behöva formuleras för att få en likartad situation över landet. ■

I korthet >>>

Ändring av regleringsbrevet till FK

■ Ändringarna i det under vintern så omdiskuterade regleringsbrevet till Försäkringskassan blev inte så tydliga och konkreta som Hjärnskadeförbundet Hjärnkraft och andra funktionshinderorganisationer hade önskat. I brevet för 2017 ersätter regeringen 2016 års formulering *"verka för att bryta utvecklingen av antalet assistanstimmar"* till *"motverka överutnyttjande och brottsligt nyttjande med ett särskilt fokus på den ökande timutvecklingen"*.

Hjärnkraft hade också velat se konkreta åtgärder för att ändra följderna av de domar som minskat rätten till assistansersättning. Regeringen vill istället tillsätta fler utredningar, vilket inte underlättar för personer med förvärvat hjärnskada och deras anhöriga som sedan länge har fått se assistansen indragen eller kraftigt minskad. Bland annat ska det utredas om Försäkringskassan ska ha anmälningsskyldighet till kommunen när assistans dras in.

Kerstin Orsén

Handikappförbunden genomför parallellutredning av LSS

■ Handikappförbunden har med anledning av den statliga översynen av assistansersättningen och LSS-lagstiftningen, samlat en arbetsgrupp som kommer att genomföra en parallell utredning och bedriva löpande rapportering av angelägna frågor som rör LSS.

"Kostnadsperspektivet, som dominerar den statliga utredningen behöver nyanseras och även kompletteras med andra viktiga perspektiv", säger Pelle Kölhed, vice ordförande i Handikappförbundens styrelse och expert i den statliga översynen av LSS i ett pressmeddelande.

Kerstin Orsén

Många utredningar har gjorts och görs av LSS. Nu en med annat perspektiv.

Foton: Dreamstime

Blodprov kan ge prognos efter hjärnskador

■ Med ett blodprov ska man kunna påvisa prognosen hos personer som har drabbats av hjärnskakning. Det framgår av en studie ledd av Kaj Blennow, en av Sveriges främsta alzheimerforskare.

– Resultaten talar för att man med ett blodprov också kan se om patienter med svåra traumatiska hjärnskador kommer att överleva, eller hur de kommer att klara sig om såg ett år, säger Kaj Blennow, professor i klinisk neurokemi till Dagens Nyheter.

Rädda folkhögskolorna

■ Hjärnskadeförbundet Hjärnkraft agerar tillsammans med Handikappförbunden för att rädda folkhögskolornas viktiga verksamhet, som riktar sig särskilt till studerande med funktionsnedsättning. Hjälp oss att sätta press på regeringen genom att skriva under vår namninsamling!

Målet är minst 10 000 namnunderskrifter och vi behöver er hjälp att nå dit! Gå in på www.skrivunder.com/funktionsratt-folkhogskolor för att nå uppropet och namninsamlingen! Eller www.hjarnkraft.se.

Sommarskurs?

■ Den 29 maj – 2 juni anordnar Fellingsbro folkhögskola Försommarveckan. Den vänder sig till personer med förvärvat hjärnskada med kognitiva svårigheter som följd. Programmet under veckan handlar om att umgås, prova på olika aktiviteter och att ha kul tillsammans. Mer information finns på <http://fellingsbro.fhsk.se/kurser/foersommarveckan-foer-dig-med-foervaervad-hjaernskada>.

Manifestation för LSS

Hjärnkraft var på plats när Stockholm manifesterade "Assistans är frihet! Rädda LSS!". Flera organisationer gick samman för en landsomfattande manifestation den 3 december. Evenemang anordnades från Malmö i söder upp till Gällivare i norr, på sammanlagt 25 platser. Foto: Lena Nygren.

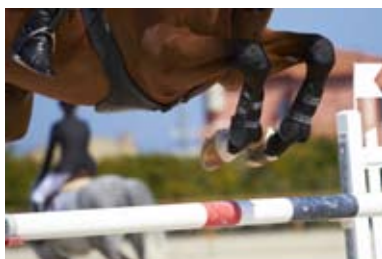
Besök Hjärnkraft under Almedalsveckan

■ 2017 kommer Hjärnkraft att arrangera en aktivitet under politikerveckan i Almedalen. Programmet är ännu inte klart men håll utkik på www.hjarnkraft.se. Mer information kommer också i nästa nummer av Hjärnkraft.

Inbjudan till

Utbildningsdag i Valjeviken om förvärvad hjärnskada

Tema: Konsekvenser vid förvärvad hjärnskada.

Plats: Valjeviken Folkhögskola Sölvesborg

Tid: Den 23 mars 2017 kl. 9-16.30 (registrering från kl. 8.30).

Avgift: 800:- inkl. kall lunch/kaffe. (Medlemmar i Hjärnkraft senast den 10/12 2016 betalar 450:-).

Kontakt: Per-Erik Nilsson, 0704-41 32 55 eller per-erik@hjarnkraft.se.

Mer information? Program och anmälningsblankett finns på www.hjarnkraft.se.

Varmt välkommen!

ANNONS:

JAG KAN!

Vi på Nordström Assistans är övertygade om att med rätt hjälp och förutsättningar kan man uppnå mer. Det man en gång såg som omöjligt vill vi ge en chans till. Vi vill förändra, förbättra och skapa vägen till en bättre tillvaro. Vårt uppdrag och mål är att du som kund ska kunna känna JAG KAN! Alltid. I alla lägen.

**nordström
assistans**

nordstromassistans.se

Styrelseledamot i Hjärnskadeförbundet Hjärnkraft

“Jag tror att den stress vi lever med i dag leder till mer hjärnskador”, säger Mari Almgren.

Hur ska vi täppa till falluckorna?

Mari Almgren valdes in i Hjärnskadeförbundet Hjärnkrafts styrelse vid förbundsstämman i höstas. Medlem i Hjärnkraft blev hon efter det att läkarna upptäckte att hennes dotter, Emelie, hade en hjärntumör.

Kort om Mari Almgren

Aktuell: Styrelseledamot.

Övriga uppdrag: Processledare i Modellprojektet och arbetar även i anhörigverksamheten.

Bakgrund: Har arbetat med verksamhetsutveckling i privat och offentlig sektor samt både idéella och fackliga organisationer. Intresserar sig för nya arbetsätt, metoder och verktyg för förändringsarbete. Är ekonom i botten.

Vill utveckla: Skulle gärna jobba med opinionsbildning och sprida kunskap om förvärvade hjärnskador eftersom ”det verkar vara ett eftersatt område”. Där fyller Modellprojektet en väldigt viktig funktion.

Motto: ”Alla ska med”, det är viktigt med delaktighet och inkludering. Alla har något att tillföra.

Fritid: Tycker om att åka skidor, gillar att vara ute i skog och natur, med förkärlek för öar och berg.

Jag gick med i Hjärnkraft för att få kunskap i första hand och sedan också för att kunna påverka situationen för personer med förvärvad hjärnskada. Anhörigverksamheten är jätteviktig och har betytt väldigt mycket för mig personligen.

Hur ser du på Hjärnkraft?

– Jag tror att vi skulle kunna göra mer. Som jag ser det är det en ganska traditionell och föråldrad organisation, t ex förbundsstämman känns väldigt konventionell. Där skulle man kunna göra mycket; arbeta tillsammans i andra former och få ut mer. Det är ett ineffektivt sätt att arbeta när alla ska lyssna på alla hela tiden. Men man måste också ha respekt för de former som finns i ett demokratiskt förbund men i små steg skulle man kunna förändra. Det tror jag är nödvändigt om vi ska få med yngre personer.

Vad vill du åstadkomma i styrelsen?

– Att vi satsar på våra profilfrågor och väljer ut några frågor som vi arbetar intensivt med. Sedan tror jag att vi ska söka strategiskt samarbete med andra organisationer. Jag tror att det är rätt väg att gå att söka fler samarbeten.

Har du någon hjärtefråga som ligger dig extra varmt om hjärtat?

– Anhörigfrågorna är definitivt sådana. Att sprida kunskap och insikt är otroligt viktigt. Dessvärre tror jag att vi kommer att få se mer av symtomen. Jag tror att den stress vi lever med i dag leder till mer hjärnskador så jag tror att den här kunskapen är ännu viktigare för att förstå vad som händer.

– Sedan tycker jag att det är angeläget att sprida vilka konsekvenser det för med sig när unga människor skadas, som inte kommit ut på arbetsmarknaden. Unga reser ut och pluggar utomlands. Händer det något är man väldigt illa ute. Det är få som känner till vilka konsekvenser det blir – oftast inte förrän man drabbas.

Mari är också engagerad i Modellprojektet som processledare för den gruppen Utbildning & sysselsättning, försörjning. Vad gör ni där?

– Vi försöker beskriva hela regelverket, hur det ser ut idag. Sedan försöker vi beskriva konsekvenserna av hur regelverket ser ut, till exempel för en ung människa som inte hunnit etablera sig på arbetsmarknaden. Regelverket är ju dessutom sådant att det är en hel vetenskap att ta redan på vad som gäller och sedan får man kämpa för att få det man har rätt till. Det är en ojämlig situation. Vi kommer att beskriva några fall, göra en analys och komma med förslag på hur man kan göra på ett annat sätt. Det blir tydligare när man gör de här fallbeskrivningar. Då ser man falluckorna, om vi kan täppa till dem vore det en del vunnet.

Text & foto: Kerstin Orsen
kerstin.orsen@hjernkraft.se

Antero AB

Antero har under många år arrangerat resor för personer med funktionsnedsättningar och rekommenderas av flera assistansbolag. Att den väl anpassade och stimulerade miljön hjälper våra gäster att må bra gör att de kommer tillbaka igen och igen..... Antalet platser är begränsat så boka din resa redan nu!

Hotellet på Kreta har 13 rum och är från början byggt och utrustat för personer med funktionsnedsättningar.

Alla rum har badrum med anpassad dusch och toalett och i varje rum finns en hög och sänkbar säng, duschpall, larm, air-condition mm. Utomhuspoolen är tempererad.

Vårens resa till Kreta 29 april-13 maj 2017

Prisexempel: Del i dubbelrum 15 750 kronor/person. Pris för flygresor tur och retur Arlanda-Kreta: 3 750 kr/person.

OBS I priserna ingår halvpension d.v.s. frukost och middag, transfer, morgongymnastik och avspänning.

Antero kommer troligen att arrangera en resa i samverkan med Hjärnkraft nästa år!

Läs mer på www.anteroab.se | E-post kerstin@anteroab.se | Telefon Kerstin Karlstedt 070-788 15 46

Det handlar om dig!

På väg...igen

kurs för dig med
förvärvad hjärnskada

Läs mer om våra kurser på

furuboda.org

FURUBODA
Folkhögskola

Modellprojektet organiseras om

Som framgick av förra numret gick projektledaren i Modellprojektet Marie-Jeanette Bergvall i pension vid årsskiftet. Helt och hållet lämnar hon dock inte Hjärnkraft. Hon fortsätter som delprojektledare med övergripande planering och redovisning. Samtidigt tillsätts en ny projektledare som ansvarar för bearbetning, formgivning och produktion av projektets slutrapporter. För implementeringsarbetet har tillsatts en särskild implementeringsgrupp.

Text:

Marie-Jeanette Bergvall
marie-jeanette.bergvall@
hjarnekraft.se

Arbetet med att ta fram modeller inom olika samhällsområden pågår i processgrupperna. Projektledarskapet delas mellan produktion, implementering och övergripande administration/projektstyrning.

Produktion

Louise Turlock och Kristina Hoas kommer att ta över projektledarskapet för produktionen av projektets slutrapport. De arbetar med tidplan, produktionsplan, etc. Tillsammans med processgrupperna arbetar de med dokumentation och ger förslag på hur vi pedagogiskt kan utforma materialet för att det ska få genomslag.

Med sin gedigna erfarenhet kan de göra materialet rättvisa och underlätta implementeringsarbetet.

Louise Turlock är erfaren grafisk designer av böcker och läromedel. Hon har arbetat i stora projektgrupper som designer och produktionsledare, samt för Sveriges Utbildningsradio. Här har det handlat om att formge och producera böcker/läromedel

■ Läs mer om projektet på
www.levamedtraumatiskhjärnskada.se

Möte i en av
Modellprojektets
grupper.

Ill: Dreamstime

del i samarbete med författare, forskare, medieproducenter, pedagoger, redaktörer m fl för UR:s olika programserier. Louise har jobbat mycket med projekt som handlar om barn, ungdomar och personer med funktionsnedsättning.

Kristina Hoas var förlagsredaktör för *Människan och naturen*, första delen i en kunskapsöversikt om det då nya forskningsområdet Etnobiologi där hon arbetade med att sammanställa texter från ett drygt 50-tal olika forskare och bearbeta dem redaktionellt till en tilltalande, välstrukturerad och språkligt enhetlig och korrekt helhet. Hon har arbetat som förläggare på Utbildningsradions förlag i sju år med att handleda författare som var djupt kunniga i sitt ämne, men ofta ovana vid att skriva böcker.

Implementeringsarbetet

I och med att material nu börjar komma in från processgrupperna har vi underlag att sätta igång på allvar med implementeringsarbetet. En *Implementeringsgrupp* har tillsatts med Maria Lundqvist-Brömster som ordförande. Mari Almgren från förbundsstyrelsen går in som samordnare. Jörgen Borg, Danderyds sjukhus, Agneta Rönqvist och Marina Carlsson från Personskadeförbundet RTP ingår också. Christina Amundberg, processledare i gruppen stöd och service och tidigare ledamot i Hjärnkrafts styrelse går in som resurs i implementeringsarbetet.

Dialogkonferenser

Enligt den ursprungliga planen skulle projektet genomföra en dialogkonferens under år två. Nu ser vi att det inte ger förutsättningar för den dialog vi önskar. Vi har därför beslutat att under våren och hösten 2017 hålla dialoger lokalt för att kunna nå fler personer och föra en mer fruktbar dialog kring vad som skulle kunna leda till en förbättring av insatserna för personer med förvärvad hjärnskada. ■

Att leva hela livet samlade 130 deltagare.

Marie-Jeanette Bergvall.

Jerry Larsson i publikhavet.

ATT LEVA HELA LIVET - 28-29 november

Konferensen hölls för tionde gången, arrangerad av Hjärnkraft tillsammans med Dalheimers Hus. Uppslutningen var god med cirka 130 deltagare och åtta utställare.

Text: Ulrika Bohl
Foto: Lennart Lundén

Moderator Jerry Larsson lotsade deltagarna genom programmet. Det inleddes med Johan Zelano som informerade om Neurosjukvården – då – nu – i framtiden. Marie-Jeanette Bergvall presenterade Modellprojektet. Mikael Elam berättade om mikrovågs-baserad diagnostik av hjärnan. Han jobbar även på att redan i ambulansen kunna ställa diagnos och skilja på propp/blödning i hjärnan och således snabbare kunna sätta in rätt terapi.

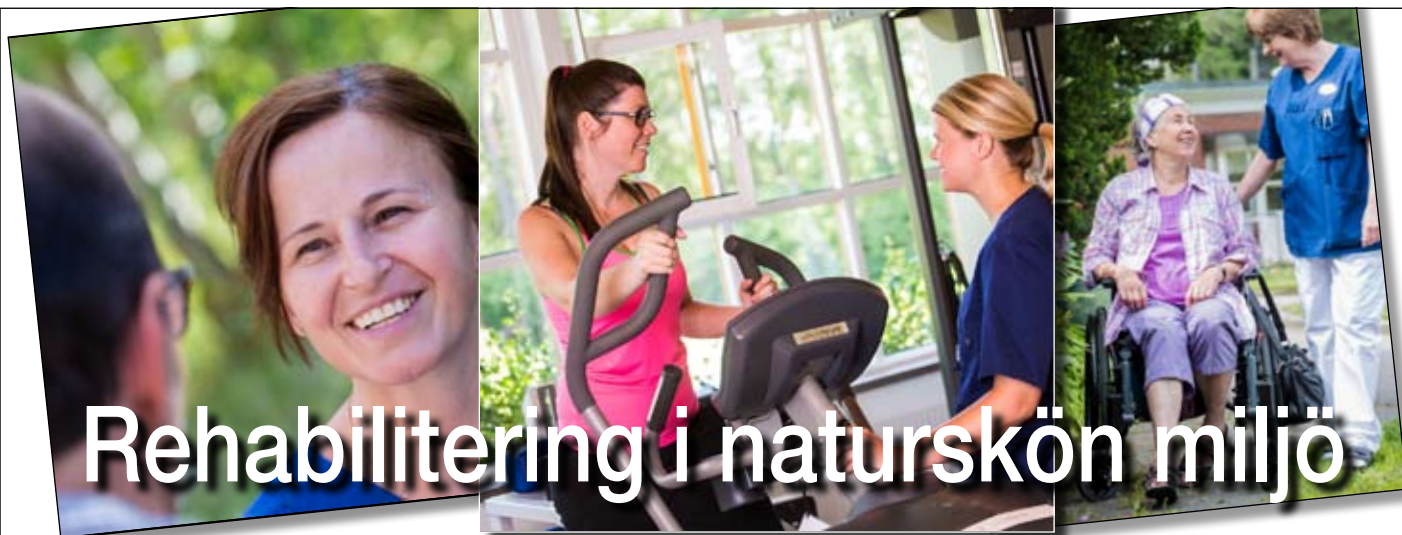
Lina Kristensson som berättade om bristen på information till anhöriga när någon drabbats av en hjärnskada.

Gunnel Carlsson talade om hjärntrötthet och Anders Andersson berättade från egen erfarenhet hur svårt det är att förstå och inse hur lång tid rehabilitering kräver.

Jessica Thåström, själv stokedrabbad, berättade om sin kamp för att få hjälp åt sig själv samt hjälp med information till anhöriga. Idag finns kliniker för rehabilitering med robotar och om detta berättade Lina Sors Emilsson.

Dagen avslutades med Marie Ryds punkt om mindfulness, ett sätt att medvetet rikta uppmärksamhet utan att värdera. ■

ANNONS

Rehabilitering i naturskön miljö

Stiftelsen Mälargården Rehab Center ligger naturskönt vid Mälaren i Sigtuna, 40 minuter norr om Stockholm. Hos oss möter du kunnig och engagerad personal. Vi har mer än 40 års erfarenhet av att bedriva framgångsrik neurologisk rehabilitering. I våra lokaler finns varmvattenbassäng med 34 grader och tank med valfri temperatur, komplett handikappanpassat gym samt gymsal.

Här bor du i enkelrum med dusch/WC. Vi lagar all mat från grunden och har egen kökspersonal. Mälargården har avtal med flera landsting och hälsar dig välkommen till oss i Sigtuna.

Mälargården
Rehabilitering som gör skillnad

Läs mer på vår hemsida: www.malargarden.se | Telefon växel: 08- 59 49 36 30

Bilder: Dreamstime

Fakta om olycksfallsförsäkringen

■ Enligt villkoren för olycksfallsförsäkringen så får man ersättning för skäliga och nödvändiga kostnader som läke-, tandskade- och resekostnader till följd av ett olycksfall.

Man har också möjlighet till ersättning för merkostnader i samband med olycksfall, till exempel kostnader för skadade kläder, hörapparat eller glasögon.

Alla medlemmar får ny olycksfallsförsäkring

Alla som är medlemmar i Hjärnkraft omfattas från och med årsskiftet av en olycksfallsförsäkring.

– Det är oerhört värdefullt för våra medlemmar. Försäkringen gäller dygnet runt för alla medlemmar, även de som tidigare nekats olycksfallsförsäkring av andra bolag, säger Johan Beckman, förbundssekreterare på Hjärnkraft.

Försäkringen ger ersättning för kostnader som kan uppstå i samband med olycksfall, till exempel kostnader för nödvändig läkarvård eller merkostnader för förstörda kläder eller glasögon.

Vad kan en olycksfallsförsäkring som den Hjärnkraft har tecknat innebära i praktiken?

Per Liljeroos, som är verksamhetsansvarig på Unik försäkring, utgår från ett aktuellt scenario – en vinterpromenad – när han ska ge ett exempel.

– Föreställ dig att du är ute och går och det visar sig att det är väldigt halt, du halkar och bryter benet på en isfläck. Det blir svårt att få ambulans och du blir tvungen att ta en taxi till sjukhuset där personalen får klippa upp kläderna för att kunna genomföra behandlingen.

Försäkringen kan då innebära lite plåster på sår i form av ersättning för merkostnader.

– Den kan ge ersättning för kostnaden för sjukhusbesök, för förstörda kläder, taxiresa och ersättning för eventuella andra, skäliga merkostnader. Det skulle kunna vara om man till exempel behöver något extra hjälpmedel under läkningsperioden, säger Per Liljeroos. ■

Försäkringsomfattning

Försäkringsmoment	Försäkringsbelopp
Medicinsk invaliditet	300 000 kr
Merkostnader	50 000 kr
Personliga tillhörigheter	15 000 kr
Läke, rese- och tandskadekostnader	Nödvändiga och skäliga kostnader
Hjälpmedel	100 000 kr
Dödsfall pga olycksfall	25 000 kr
Krishjälp	Max tio behandlingstillfällen
Reducering: Reducering av invaliditetsbelopp sker från 60 års ålder med 5 procentenheter per år till och med 70 års ålder.	

Landet runt: Örebro

Julfest och 25 årsjubileum

Den 4 december 2016 firade föreningen Hjärnkraft i Örebro län 25 år på samma gång som årets sedvanliga julfest genomfördes. Cirka 60 medlemmar träffades i Ölmbrotorps Folkets Hus. Maten som serverades var hemlagad med influenser från Ungern, Finland och Sverige. Efter den goda maten bjöds vi på efterrätt, ris ala Malta, kaffe, kakor och godis. Sen var det lotteridragning. Många priser hade skänkts av medlemmar.

Grattis Örebro!
Foto: Dreamstime

Underhållningen sköttes av Kristian Morén, en av de personliga assistenterna. De som lagade maten avtackades med en blomma och kanslisten fick en blombukett som tack för sitt goda arbete under året. Vid 16.30 tiden började färdtjänstbilarna komma för avhämtning och klockan 17 var festen slut.

Till festen kom också en journalist från *Läns-posten*. Han intervjuade kanslisten Christian Kanvik, ordförande Karl-Arne Löthgren, Inger Ljung och Pia Delin. Conny Moritz, som varit medlem sen föreningen bildades, gav sina tankar kring hur föreningen har utvecklats.

Pia Delin

pia.delin@bredband.net

Landet runt: Göteborg

Tidig julfest

Den sedvanliga julfesten hölls i år redan den 2 december men Dalheimers restaurang hade redan hunnit fixat ett julbord lika gott som alla tidigare i år. Vi var 67 anmälda som avnjöt allt det goda och även lottförsäljningen flöt på bra till tonerna av Frasses dragspel- och sångackompanjemang. Spännande sedan vid lottdragningen, många vann och som alltid vid sådan, var det också många som

inte vann men alla var ändå glada och nöjda.

Text: Ulrika Bohl

Foto: Lennart Lundén

<<< Anton och Sergej.

Hjärntrötthet i fokus i Örebro

Torsdagen den 10 november arrangerade Örebro länsförening, i samarbete med ABF, en utbildningsdag om förvärvad hjärnskada på Universitetssjukhuset i Örebro. Ett 50-tal personer samlades för att lyssna till fem aktörer som föreläste på temat konsekvenser vid förvärvad hjärnskada: Per Hamid Gathan, neuropsykolog, informerade om hjärntrötthet, och Susanne Johansson berättade om hur det är att leva med en förvärvad hjärnskada.

Övriga föreläsningar under dagen handlade om rehabilitering, bemötande och anhörigstöd.

Foto: Pia Delin

Text: Christian Kanvik

Per Hamid Gathan föreläste om hjärntrötthet.

ANNONS

Assistans efter dina önskemål

Delaktighet - Kunskap - Närhet - Förebilder

Vår assistans bygger på den kunskap och erfarenhet som vi har på Rehab Station Stockholm av att bedriva framgångsrik neurologisk rehabilitering.

Kontakta Annika Törnsten
Telefon 08-555 44 172
annika.tornsten@rehabstation.se
www.rehabstationassistans.se

**Rehab
Station** **Assistans**

Landet runt: Stockholm

Utbildningsdagen i november förra året samlade över 150 personer i Z-salen på ABF-huset i Stockholm.

Text & foto:
Lena Nygren

Full fart i salen på utbildningsdagen för omvårdnadspersonal

Först ut på scenen var professor och hjärnforskare Martin Ingvar som gav oss mycket nyttig information på temat hjärnan och motivation - hur hjärnan fungerar vid hälsa och efter en skada.

Efter en god lunch inledde föreningens styrelseledamot Anita Ruotsalainen med att förmedla erfarenheter från sin långa väg tillbaka efter den svåra olyckan då hon blev påkörd av en rattfyllerist. Hennes föreläsning

”Evigheten Tur & Retur” lämnade ingen oberörd.

Psykologen Rikard Wicksell berättade sedan om kronisk smärta och ACT, en alternativ väg att gå när livet krympt men värken ändå finns kvar. Metoden har framgångsrikt används som behandling vid Karolinska universitetssjukhuset.

Sist ut för dagen var Thomas Fogdö som föreläste om träning och motivation. Han gav oss mycket inspiration

och handfasta råd hur man kan tänka och handla när man stöttar någon annan som vill träna.

Under dagen fick vi dessutom vid två tillfällen möta Ronnie Gardiner som berättade om och lät oss prova på hans rehabiliteringsmetod RGM. Salen gungade av musik, klapp och stamp när han utmanade vår koordinationsförmåga.

Tack alla föreläsare och deltagare för en innehållsrik dag! ■

Landet runt: Umeå

Misshandlad och tillbaka

Jan Lustig, Hjärnkraft Norrbotten, höll föreläsningen ”Misshandlad och tillbaka” om att leva med förvärvad hjärnskada, i Umeå november 2016. Jan Lustig kan kallas ett levande mirakel som lyckats komma igen efter den svåra misshandeln 1999.

Föreläsningen utgick från fotodokumentation och samtal om hälsa för personer med traumatisk hjärnskada. Den arrangerades som en del av *Personliga berättelser berikar!* ett Folkhälsoupdrag inom Hälsa2020.

Text: Gun Ingvarsson

Foto: Hjärnkraft Umeå
Jan Lustig på plats för föreläsningen om hans väg tillbaka och Hjärnkrafts betydelse.

Landet runt: Skåne

Ute på vift med Hjärngänget

Hösten 2016 har Hjärngänget varit aktivt, vi inledde hösten med boule i Stadsparken, med medhavd kaffekorg. Vi har besökt favoritfikat Domkyrkofo- rum två gånger, som vanligt många skratt och diskussioner, samt Botaniska med höstprakt bland dahliarabatterna, avrundades med kaffe och smarriga bakverk.

En god hamburgerlunch på nyöppnade Surf Shak i Lunds Saluhall, mycket folk, men vi fick plats. Två matlagningsgrupper, med hemlagad husmanskost. Vid första tillfället blev vi 14 personer, nästa gång under 10, så det är uppskattat. Och Staffan Nihlens skulpturer besågs i Lunds Konsthall, sen fika på Domkyrkofo- rum. Dessutom arrangerades luciafika och grötlunch.

Anders för Hjärngänget

Här besöks Lunds konsthall.

Landet runt: Västernorrland

Mollii kan förskrivas

■ Västernorrlands landsting har beslutat att ta in elektrodressen Mollii i sitt sortiment. – Hjälpmedelskommittén för landsting och kommunerna i Västernorrland har beslutat att tillgodose behovet av muskelstimulatorer för att ge möjlighet till en ökad aktivitet och delaktighet, säger Katarina Funseth, Hjälpmedelsamordnare i Västernorrlands län.

ANNONS

Hjärnskadeförbundet Hjärnkraft

Utbildar

Inbjudan till

Utbildningsdag i Norrköping om förvärvad hjärnskada

Tema: Konsekvenser vid förvärvad hjärnskada.

Plats: Sessionssalen på förvaltningshuset Rosen, Trädgårdsgatan 21 i Norrköping

Tid: Den 17 maj 2017 kl. 9-16.30 (registrering från kl. 8.30).

Avgift: 900:- inkl. lunch/kaffe. (Medlemmar i Hjärnkraft senast den 17/1 2017 betalar 450:-).

Kontakt: Per-Erik Nilsson, 0704-41 32 55 eller per-erik@hjernkraft.se.

Mer information? Program och anmälningsblankett finns på www.hjernkraft.se

Varmt välkommen!

Det är inte för sent att bli bättre

Effektiv rehabilitering
efter **STROKE** och
traumatisk hjärnskada

Kontakta oss: tel. 040-400 950
kundservice@neurooptima.com
www.neurooptima.com/se

*Vi hjälper dig att ansöka
om ersättning*

neuroOPTIMA

Landet runt: Gävleborg

Julfest på värdshus

Lördagen 26 november inbjöd Hjärnkraft Gävleborg sina medlemmar till julfest på Tönnebro Vårdshus. Ett trettioital medlemmar deltog och det bjöds på glögg, pepparkakor och julbord.

För underhållningen stod trubaduren Robert Solvefjord, som spelade och sjöng välkända låtar och önskemusik till allas glädje. Vi avslutade med ett vinstrikt lotteri, så de flesta kunde gå hem med vinst och känslan av en trevlig dag.

Karin Sjöholm

Grötfest

Vi var 32 personer samlade till traditionsenlig grötfest på Lönner i Borås den 14/1. Det var medlemmar från både Borås, Uddevalla, Trollhättan, Göteborg och Ulricehamn. Lennart Johansson och Sigvard Hjalmarsson ansvarade för musikunderhållningen. Vi sjöng även några kända julvisor tillsammans. Lars Claesson sålde som vanligt lotter och många glada vinnare fanns det till slut när dragningen gjorts.

Landet runt: Borås

Marie Hagby från Göteborg informerade kort till sist om Projektet Hjärnpunkten.

Text: Lars Claesson
Foto: Marie Hagby

Landet runt: Alingsås

Lite sent luciafika...

Julkafe med lucia i Alingsås den 14 december: 14 deltagare, gammal som ung, njöt av lussekatt, pepparkaka och kaffe eller julmust! Karin var tärna och Lars sålde lotter. En mycket trevlig kväll!

Text: Ingvar Hansson
Foto: Lars Claesson

Sök anslag ur Hjärnskadefonden

senast den 20 juni 2017

Det finns medel att söka från Hjärnskadefonden 2017. Sista ansökningsdag är **den 20 juni 2017**. Ansökan ska ske på en särskild blankett som finns att ladda ner på Hjärnkrafts hemsida, www.hjarnkraft.se.

Hjärnskadefondens uppgift är:

- I) Att stödja forskning och utveckling av hjärnskaderehabilitering
- II) Att sprida kunskap om förvärvade hjärnskador och dess konsekvenser.

Ett vetenskapligt råd granskar alla ansökningar och rekommenderar vilka som ska beviljas anslag. Det är Hjärnskadeförbundet Hjärnkrafts styrelse som fattar det slutliga beslutet.

Vägledande för ansökan är:

- Att fonden i första hand ska stödja klinisk, patientnära forskning inom hjärnskaderehabilitering
- Att anslaget ska ha en avgörande betydelse för forskningsprojektet och inte utgöra en begränsad del i ett stort projekt
- Att fonden delar ut ett fåtal stipendier med en rimlig summa
- Att utdelningen i första hand ska ske till projekt som studerar skador efter traumatisk hjärnskada hos vuxna eller barn.

Julkrysslösningen

BESIT- TARE	GLIDER I YE- NEDIG	FIGGA	G	ÄNGRA	DRAR UTOM- LANDS	SAKNAK- PIS- MENT	BRUKA PUH- PAPPA	B	LADD- NING	FORM- SAK?	P	KAR- VADE	DET HÄLLEK MANI	HÄST- MÄNN- SKOR	SKARF FLYGARE WEDE	Ö	
Ä	G	A	R	E	TID- NING- ADAMO	A	M	E	L	I	A	LURKAR SOM KATTEN	S	K	A	R	
OPFÄR- ADE RUD- BEST	O	L	Ä	M	P	L	I	G	A	BRUKAR MEST I LENN SKALLAR	J	O	K	E	R	N	
Ä	N	E	M	I	LIK- NÖJD RÄCKER	B	L	A	S	E	ÄKTA FÖR- STRÖ	S	A	N	N	LYSER UPP TILL VÄRDN	
TÄJP- NINGEN MED LÖK	D	R	A	G	N	I	N	G	S	K	R	A	F	T	E	N	
R	O	T	DE KAN VÄRA JÄMFÖRE HÄRREDET	R	Ä	N	E	N	EN BUDIG HISTORIA	A	O	R	T	A	PRIS- ADE	E	
GÅR UNDER JORDEN	L	A	B	E	R	O	UT- STRÄL- NING	A	U	R	A	GÄR HELSING- FORS MEN HÄR HELSING- BORG	E	U	R	O	
TROLL- KARL	E	JÄSTEN WALL STREET- LAND	E	R								T	R	O	N		
REFU- SERA	R	A	T	A								R	E	S	S		
FÄR LÄGGA PÅ REM	U	P	P	M	O	R	K	V	R	A	K						
JÄKTA	S	E	N	KASKE- LOTER	I	G	O	T									
SÖL- VALLA- SPORT	T	R	A	V	S	P	E	L									
HAY- WORTH	R	I	T	A	O	V	L	L									
V	E	K	A	R	P	E	K	A									
SVAG	S	A	G	A	A	A	R										
KAN HON LÄSA	S	IRAN BRÄNDA	I	R	S	K	O										
R	A	S	T	100	SLÄNGA	HJUD- UTSLAG	O	DOKO- TEA OCH NORRA	MELÖ- DIER	V	BESÖK	T	U	S	S		
PAUS FÖR MARLEY	STOR HAND	V	A	C	K	E	R	V	I	N	T	E	R	T	A	K	T
GÖR VÄL ROAD	L	E	R	SPELAR BOLL TÄLL- LUNDEN	A	K	T	R	I	S	FLYTTA GAMMAL TVÄTT	R	U	B	B	A	
KYMS IKATA- LÖD PÅ UTDÖ- ENDE BAUD	A	D	R	E	S	S	E	RYSKT OMKÄD E LINNEN	S	I	B	I	R	I	E	N	
VET KLASSI- SKRIFT- SPRIT	B	D	KUCHÉ- AKTAD	S	T	E	R	E	O	T	Y	P	LIGGER PÅ VIND	T	A	K	
	B	A	N	T	A	M	VISAR ETT OCH ANNAT	U	R	VAPEN	K	P	I	S	T	LEMMER KRYSS	

Tack för alla inskickade svar! Vinnare av Sverigelotter denna gång är Björn Lindgren, Västervik, Beth Sundell-Eriksson, Eslöv och Elma Weezepeel i Sandared

Kryssred

Nästa nummer

av Hjärnkraft utkommer den 9 juni 2017.
Sista dag för manus till nr 2-17 är den

6 april.

Välkomna med manus till: kerstin@hjärnkraft.se

Flyttat eller bytt e-post?

Glöm inte att meddela oss din nya adress.

Mejla, ring eller skriv till:
info@hjärnkraft.se, 08-447 45 30
Hjärnskadeförbundet Hjärnkraft
Nybohovsgränd 12, 117 63 Stockholm

Hjärnkrafts skrifter

Hjärnkraft arbetar för att öka kunskapen om förvärvad hjärnskada och de svårigheter en skada kan ge även lång tid efter att den inträffat.

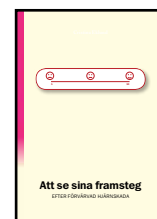
Med stöd från Specialpedagogiska skolmyndigheten har Hjärnkraft tryckt material som underlättar arbetet i skolan för både lärare och elever med förvärvad hjärnskada.

Att se sina framsteg – ett skattningsmaterial för att utvärdera förmågor och funktioner.

Boken **Att se sina framsteg** finns nu också på engelska

Recognising My Progress - a method to estimate your strength and needs after brain injury.

Att samtala – ett informationsmaterial om de vanligaste svårigheterna efter en förvärvad hjärnskada som underlättar samtalet med kamrater och andra.

Hur är det för dig - att underlätta för elever med förvärvad hjärnskada.

Materialen är skrivna av specialpedagog Cristina Eklund.

Vanlig hjärnskakning - att leva med lätt traumatisk hjärnskada

Sofie Wennberg beskriver hur hon skadades och hur det påverkar hennes liv. Ett avsnitt om lätta traumatiska hjärnskador har skrivits av Britt-Marie Stålnacke, överläkare vid Neurocentrum, Norrlands universitetssjukhus.

Beställ på www.hjärnkraft.se i webbshopen.
Det går också bra att ringa Wellamo 08-447 45 36 eller mejla wellamo@hjärnkraft.se

Hjärnskadeförbundet
HJÄRNKRAFT

Glöm inte att andas!

Emma Petterssons dramatiska kamp tillbaka efter en svår misshandel skildras i boken *Glöm inte att andas* av Agneta Almqvist. Med boken vill Emma berätta sin historia och ge hopp till alla som drabbas av svåra händelser.

Text: Kerstin Orsén

kerstin.orsen@hjarnkraft.se

Glöm inte att andas! ges ut av Bokpro förlag.
ISBN: 9789189336735.

Den här boken griper tag i sin läsare. Det var nästan omöjligt att lägga undan den, möjligen för att jag träffat den glada, goa tjejen Emma Pettersson inför ett reportage till Hjärnkraft. Det kan också vara för att hennes historia berör i sig. Alla föräldrars fasa drabbade Emma och hennes familj.

Egentligen skulle hon ha kört upp för körkort men expojkvännen väntade i trapphuset. Han förde bort henne, misshandlade och lämnade henne sedan livlös ute på slätten. En serie lyckliga omständigheter ledde till att Emma hittades. Poliserna grät när de tillkallade ambulansen. Efter den sällsynt råa,

hänsynslösa och brutala misshandeln dömdes ex-pojkvännen till fängelse för misshandel, våldtäkt och mordförsök.

- Jag har gjort en lång och tuff resa som inte är avslutad än. Kan boken ge en enda människa modet att våga leva igen är det värt allt, skriver Emma.

Boken beskriver, hela skedet efter en traumatisk hjärnskada och de konsekvenser den förde med sig i Emmas liv. Ett spännande grepp är att man i boken får möta många av de yrkesgrupper som varit involverade - från polisens rådiga ingripande, vårdpersonal som stöttat och peppat, anhöriga, vänner och inte minst familjen. Läsaren får följa Emmas resa genom den svenska vårdkedjan från akutskedet till rehabilitering.

En CD medföljer boken som innehåller låtar skrivna av Agneta Almqvist efter samtalen med Emma. *En förälders tankar* är den som berör mest. Både boken och CD:n rekommenderas varmt. ■

Riktlinjer för återgång till skola eller fysisk aktivitet efter hjärnskakning

För barn & unga

Hur länge bör barn och unga vila efter en hjärnskakning? Och hur kan de succesivt återgå till skola eller fysisk aktivitet. I materialet finns tips på vad man ska tänka på efter en hjärnskakning och lämpliga aktiviteter.

Materialet Hjärnskakning består av fyra delar:

1. Riktlinjer för återgång till skola
2. Riktlinjer för återgång till fysisk aktivitet
3. Aktivitetsförslag anpassade till de olika stegen utifrån ålder
4. Spädbarn & små barn.

Materialet är framtaget på svenska av Nationella Nätverket för Barn och Ungdomar med Förvärvad Hjärnskada och Hjärnskadeförbundet Hjärnkraft.

Materialet finns att beställa/ladda ner i webbshopen på www.hjarnkraft.se

Hjärnskadeförbundet
HJÄRNKRAFT

Hjärnkrafts läns- och lokalföreningar och "Hjärnet"

Ny kontaktperson eller adress? Mejla ändrade uppgifter till: info@hjarnkraft.se

Hjärnkraft i Jämtland

Yvonne Olofsson
Tel: 0693-313 12, mobil: 070-805 93 93
e-post: olofsson2@live.se

Hjärnkraft i Jönköping

Rolf Forsén
0383-507 68
e-post: forsen.rolf@gmail.com

Hjärnkraft Blekinge

Ingrid Åkesson
Tel: 0702-44 55 85
e-post: i.akesson49@hotmail.com

Hjärnkraft i Kalmar

Kansliet, tel: 0480-292 84
Fax: 0480-274 64
e-post: hjarnkraftikalmar@fsokalmarlan.se
hemsida: www.kalmar.hjarnkraft.nu
Hjärnet: Kerstin Svensson
Tel: 0499-208 88
Birgitta Rolfsdotter
Tel: 0485-404 99
Carolina Melz, 076-316 98 59

Hjärnkraft i Norrbotten

Ingemar Johansson
Mobil: 070-534 53 88
e-post: ingemar.johan@telia.com
Hjärnet: Britta Berggren
Tel: 0920-147 46
e-post: brittaberggren@hotmail.com

Hjärnkraft i Kronoberg

Per-Erik Nilsson
Tel: 0704-41 32 55
e-post: per-erik@hjarnkraft.se
Hjärnet: Per-Erik Nilsson

Hjärnkraft i Skåne

Tel: 046-32 30 90
Fax: 046-158 157
e-post: kansli@hjarnkraftskane.se

Lund

Kansliet, tel 046 - 32 30 90
e-post: hjarnkraft.skane@tele2.se
Christina Schalin
Tel: 070-447 22 87
e-post: kansli@hjarnkraftskane.se

Hjärnkraft i Stockholm

Kansli, tel: 08-447 45 31
e-post: kansli@sthlm.hjarnkraft.se
Hjärnet: Mats Schalling
Tel: 0768-76 27 16

Hjärnkraft i Södermanland

Mona Sandström
Tel: 016-741 64
e-post: jogero25@yahoo.se

Hjärnkraft i Värmland

Kansliet, tel: 054-184 185
e-post: hjarnkraftvarmland@telia.com

Lokalförening Karlstad

Anette Aronson
054-184 185
hjarnkraftvarmland@telia.com
Hjärnet: Gunilla Axelsson
e-post: axelssong@hotmail.com

Hjärnkraft i Västerbotten

Maria Lundqvist Brömster
Tel: 070-361 00 02
e-post: marialundqvistbromster@hotmail.com
hemsida: vasterbotten.hjarnkraft.nu
Hjärnet: Linda Hellqvist och
Ann-Catrin Dannberg
e-post: kontakt@hjar.net

Lokalförening Umeå

Camilla Vänman
070-665 49 66
Nätet: www.hjar.net
e-post: millascatt@hotmail.com

Lokalförening Skellefteå

Curt Nilsson
070-631 53 41
e-post: curt47@live.se

Hjärnkraft i Västra Götaland

Richard Norling
Mobil: 0700-62 96 89
E-post: richard.norling@gmail.com

Lokalförening Göteborg med omnejd

Kansliet, tel: 031-24 32 34
e-post: info@hjarnkraftgoteborg.se
hemsida: www.hjarnkraftgoteborg.se
Hjärnet:
Britta Lindstedt
Tel: 0704-371 624
e-post: tittibritta@hotmail.com

Lokalförening Fyrbodals

Kansliet, tel: 0522-194 40
e-post: hjarnkraft.fyrbodals@brevet.nu
Hjärnet:
Anna Jansson, tel: 0522- 177 83
e-post: anja79@telia.com

Lokalförening Skaraborg

Jan-Olof Dahlin
Tel: 0730-20 12 31
e-post: jan-olof.dahlin@telia.com
Hjärnet: Mathias Andersson
tel: 0703-32 15 25

Lokalförening Borås Sjuhärad

Jan-Olof Dahlin
Tel: 0730-20 12 31
e-post: jan-olof.dahlin@telia.com

Hjärnkraft i Örebro

Kansliet, tel: 019-673 21 35
må-to 10-14
e-post: kansli@orebro.hjarnkraft.nu
Hjärnet:
Maria Wilén,
tel: 0587-141 01

Foto: Dreamstime.

Foton: Dreamstime

Hjärnkraft behöver din hjälp!

Nya tider, nytt tänk och nya arbetsmetoder

Förbundet kommer under vintern 2016/2017 dra igång två arbetsgrupper. Där vi tänker att den som har intresse och engagemang kan vara med!

Den första gruppens mål blir att arbeta med medlems-värningskampanjer under perioden 2017/2018 och presentera dessa för förbundsstyrelsen. Har du idéer om vad du som medlem behöver och tror kan vara intressant för andra till att vilja bli medlemmar. Gå med i denna arbetsgrupp!

Den andra gruppen kommer arbeta med lagen om samordnad individuell plan (SIP). Planen är tänkt att samordna brukarens alla vård-/omsorgskontakter så att det blir överskådligt för alla inblandade. Få beslutsfattare och vårdgivare har implementerat användandet av SIP fullt ut. Delvis för att det inte tydligt sägs vem som ska resurs sätta/bära ansvaret för planen. Detta måste vi ändra på! Var med och förändra vardagen för brukarna och sätt press på kommuner och vårdgivare!

KONTAKT

Frågor och anmälan kring grupperna mejlas till Hjärnkrafts förbundssekreterare:
johan.beckman@hjernkraft.se

Johan Beckman
Förbundssekreterare
Tel 08-447 45 33
Mobil 070-775 10 54

*Välkommen med frågor
och intresseanmälan!*